

Proefopgave Nederlands

Aanwijzende Voornaamwoorden

Auteur: [prof. dr. A. Verhagen](mailto:arie.verhagen@let.leidenuniv.nl) (arie.verhagen@let.leidenuniv.nl)

Van Dale geeft als de betekenis van het aanwijzende voornaamwoord *dit*: “verwijzend naar iets dat zich in de onmiddellijke nabijheid van de spreker bevindt”. Parallel hieraan geeft *Van Dale* als hoofdbetekenis van *dat*: “wijst iets aan dat zich niet in de onmiddellijke nabijheid van de spreker bevindt” [nadruk van ons –Olympiadeteam]. Beschouw nu de volgende situaties.

1) Een arts onderzoekt een patiënt door met zijn/haar vingers bepaalde plaatsen op het lichaam van de patiënt aan te raken en te voelen (dat heet “palperen”). Hieronder zie je twee plaatjes van een dergelijke situatie.



Nu speelt zich het volgende dialogje af:

Arts: “Doet dit zeer?”

Patiënt: “Ja, dat doet zeer.”

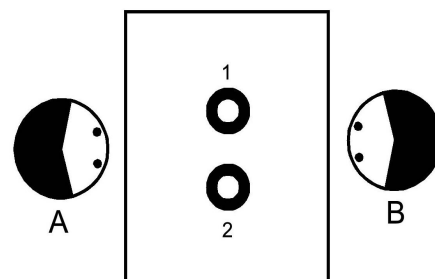
2) Twee mensen zitten aan weerskanten van een tafel; precies in het midden van de tafel staan twee koppen soep. In een schematisch bovenaanzicht:

Het volgende speelt zich af:

Persoon A (wijst kop 1 aan): “Heb jij deze al geproefd?”

Persoon B (wijst kop 1 aan): “Nee, die niet.”

(wijst kop 2 aan): “Maar deze wel.”



Vraag 1

Toon aan dat de twee beschreven situaties demonstreren dat de betekenisomschrijvingen van *Van Dale* voor *dit* (+*deze*) en *dat* (+*die*) niet kloppen, op zijn minst niet helemaal.

Vraag 2

Wat moet er aan de betekenisbeschrijving van de aanwijzende voornaamwoorden veranderd en/of toegevoegd worden om die te laten kloppen met het taalgebruik in de twee weergegeven situaties?

Proefopgave Nederlands

Verkleinwoorden

In het Nederlands zijn er verschillende suffixen (achtervoegsels) om een verkleinwoord te maken, b.v. boek-je, paar-tje, raam-pje, som(m)-etje. De keuze uit deze suffixen is echter aan strikte regels gebonden. Om het makkelijker voor je te maken, zijn hieronder alvast een aantal Nederlandse verkleinwoorden (in alfabetische volgorde) gegeven, maar je kunt natuurlijk ook andere woorden gebruiken, als je het nodig zou vinden.

baantje, boertje, bloemetje, bonnetje, dakje, dingetje, geluidje, grachtje, kamertje, kastje, kleedje, koninginnetje, koninkje, koetje, kommetje, koopje, kopje, lammetje, lepeltje, mannetje, meertje, nootje, oompje, paardje, pluimpje, potje, saampjes, slangetje, soepje, sterretje, stoeltje, strootje, teentje, tuintje, warmpjes, welletjes

Vraag 1

Geef de regels die de keuze van een verkleinsuffix in het Nederlands bepalen.

Vraag 2

Er is één woord in de lijst dat een uitzondering op deze regels vormt. Welk woord is het en welke vorm zou dan regelmatig zijn?

Vraag 3

Het is bekend dat alle Nederlandse verkleinsuffixen op één vorm teruggaan. Hoe zou je deze vorm reconstrueren?

Vraag 4

Wat is volgens jou de verklaring van -k- in koninkje? Welke andere woorden uit het lijstje laten hetzelfde verschijnsel zien?

Proefopgave Schriftsoorten

Chinees

Auteur: N. Pertsov

Hieronder vind je een aantal Chinese geografische namen met hun Nederlandse equivalenten in willekeurige volgorde:

- | | |
|--------|---------|
| 1. 山西 | 7. 天津 |
| 2. 上海 | 8. 北冰洋 |
| 3. 北京 | 9. 南京 |
| 4. 天山 | 10. 巴拉圭 |
| 5. 巴黎 | 11. 山東 |
| 6. 墨西哥 | |

Nanking, Parijs, Shanxi, Tianshan, Paraguay, Tianjin, Peking, Shanghai, Shandong, Mexico, Noordelijke IJszee

Opgave 1

Geef aan welke geografische naam bij welk nummer hoort.


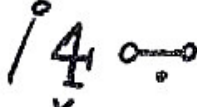





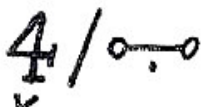
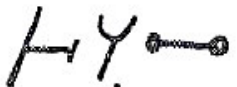
Opgave 2

Wat betekent het Chinese karakter 北?

Proefopgave Schriftsoorten

Maleis geheimschrift

In het begin van de twintigste eeuw gebruikten de Maleisiërs twee verschillende alfabetten – het Arabische en het Latijnse. Daarnaast schreven sommigen in een geheimschrift. Hieronder worden enkele woorden zowel in dat geheimschrift als in het Latijnse alfabet gegeven.

	- <i>senam</i>
	- <i>epok</i>
	- <i>mēnung</i>
	- <i>tanah-merah</i>
	- <i>mēntigi</i>
	- <i>senamaki</i>
	- <i>ia</i>
	- <i>puak</i>
	- <i>sangka</i>

Vraag 1

Probeer de volgende drie woorden in het Nederlands te vertalen:

· ·

Vraag 2

Geef de regels voor het schrijven van *a*, *e*, *ě*, *i*, *o*, *u*

Vraag 3

Schrijf in het Maleise geheimschrift: *pisang* 'banaan', es *krım* 'ijsje'

Proefopgave Vreemde Talen

Baskisch

Auteur: [dr. M.F.J. Baasten](mailto:m.f.j.baasten@let.leidenuniv.nl) (m.f.j.baasten@let.leidenuniv.nl)

Hieronder staat een aantal zinnen in het Baskisch met Nederlandse vertaling:

- | | |
|--|--|
| 1. <i>Guk zuei liburuak eman dizkizuegu.</i> | Wij hebben jullie de boeken gegeven. |
| 2. <i>Zuek niri eskutitza idatzi didazue.</i> | Jullie hebben mij de brief geschreven. |
| 3. <i>Haiek zuri nire hiztegia ematen dizute.</i> | Zij geven jou mijn woordenboek. |
| 4. <i>Nik zuei eskutitzak bidaliko dizkizuet.</i> | Ik zal jullie de brieven sturen. |
| 5. <i>Emango dizugu.</i> | We zullen het jou geven. |
| 6. <i>Zuek haiei liburua ekarri diezue.</i> | Jullie hebben hun het boek gebracht. |
| 7. <i>Zuk niri zure eskutitzak ekartzen dizkidazu.</i> | Jij brengt mij jouw brieven. |
| 8. <i>Haiek hari hiztegiak ematen dizkiote.</i> | Zij geven hem de woordenboeken. |
| 9. <i>Guk haiei opariak bidaltzen dizkiegu.</i> | Wij sturen hun de geschenken. |
| 10. <i>Haiek niri eskutitza idatziko didate.</i> | Zij zullen mij de brief schrijven. |

Vraag 1

Vertaal de volgende zinnen in het Nederlands:

- Nik zuei gure liburua ekarriko dizuet.*
- Zuek guri oparia emango diguzue.*
- Eskutitzak idazten dizkiogu.*
- Bidali dizkiot.*

Vraag 2

Vertaal de volgende zinnen in het Baskisch:

- Ik stuur hun mijn woordenboeken.
- Je hebt hem de boeken gebracht.
- Jullie zullen mij de brief schrijven.
- Ze hebben het jullie gegeven.

Proefopgave Vreemde Talen

Gotisch

Het Gotisch is de Oudgermaanse taal waarin in de 4e eeuw AD de Bijbel werd vertaald. De taal is na de 7^e eeuw bijna overal uitgestorven; alleen op de Krim leefden tot de 17^e eeuw nog Goten.

Bekijk de volgende Gotische zinnen:

sa wair pizos juggons qenais	'de man van de jonge vrouw'
ist mikils wair	'hij is een groot man'
saihvand pana triggwan stuir	'zij zien de trouwe stier'
pata badi mikilaizos ahakais	'het nest van een grote duif'
so dails triggwis aweþjis	'het deel van een trouwe schaapskudde'
itand þata hailo hawi	'zij eten het gezonde hooi'
sa ubila kaisar qipþ	'de slechte keizer zegt'
ligþ mikil hawi	'er ligt veel hooi'
saihvþ blindana kaisar	'hij ziet een blinde keizer'
saihvam þo mikilon taikn	'wij zien het grote teken'
greipa leitil nati	'ik pak een klein net'
sa fadar siukis stiuris	'de vader van een zieke stier'
bigitis dail þis leitilins natjis	'jij vindt een deel van het kleine net'
saihva ubila taikn	'ik zie een slecht teken'
pata leitilo aweþi sleþþ	'de kleine schaapskudde slaapt'
wairþþ liuba qens	'zij wordt een lieve vrouw'
broþar þis mikilins wairis	'een broer van de grote man'
so juggo ahaks siggwþ	'de jonge duif zingt'
taikns þis hailins kaisaris	'een teken van de gezonde keizer'

Vraag 1

Vertaal nu de volgende zinnen in het Gotisch:

- De lieve man eet een klein deel van de trouwe duif.
- Het is het teken van een slechte vrouw.
- De grote schaapskudde eet weinig hooi.
- Wij pakken de blinde stier van de gezonde broer.
- De lieve vrouw ziet een kleine man.

Noot

De letter þ wordt uitgesproken als de *th* van Engels *thief*. De letter q wordt uitgesproken als *kw*, en de letters *gg* staan voor *ng* als in Engels *finger*.